Curaclam Teanga na Bunscoile: Dréachtchreat le haghaidh pleanáil fhadtréimhseach **don Ghaeilge, Céim 2** i **scoileanna Béarla**

Is cuid de shraith doiciméad é an dréachtchreat seo le haghaidh pleanáil fhadtréimseach chun tacú le Curaclam nua Teanga na Bunscoile. Is dréachtaí iad na creataí pleanála seo le deis a thabhairt do mhúinteoirí aiseolas a thabhairt. Bainfear leas as an aiseolas sin agus uirlis phleanála á cruthú, uirlis a thacóidh leis an stíl phleanála is fearr leis an múinteoir. Bailítear aiseolas ar an nasc suirbhé anseo. Ná bíodh leisce ort na teimpléid a chur in oiriúint de réir na pleanála is fearr leat agus de réir chomhthéacs do ranga féin.

Sa dréachtchreat seo le haghaidh pleanáil fhadtréimhseach tá dhá roinn: Foghlaim Thuartha agus Tacú leis an bhFoghlaim. Tugtar tacaíocht don phróiseas pleanála sna treoirlínte seo a leanas. B'fhéidir go roghnófá an fhoghlaim a léiríu tríd an tsraith thíos a leanúint nó do dhóigh féin a chruthú chun sin a thaifeadadh.

Foghlaim Thuartha: Chun an fhoghlaim a shainaithint, féadann tú doiciméad Churaclam Teanga na Bunscoile a úsáid agus/nó dul isteach sa churaclam ag www.curriculumonline.ie

1. Torthaí foghlama: Ar mhaithe le héascaíocht, tá na torthaí foghlama uile do chéim(eanna)/rang(anna) atá roghnaithe curtha isteach sa roinn seo cheana féin. Ná bíodh leisce ort iad a leasú de réir mar a mheasann tú a bheith oiriúnach do do stíl féin, don chomhthéacs nó do thréimhse an phlean. Is bealach éifeachtach í an Fhoghlaim Chomhtháite Ábhair agus Teanga (FCÁT) le teagmháil na bpáistí leis an nGaeilge a mhéadú. Roghnaítear ábhar a bheadh oiriúnach don FCÁT agus tugtar deis do dhaltaí coincheapa, meonta agus scileanna i réimse ar leith den churaclam a fhoghlaim trí Ghaeilge (Curaclam Teanga na Bunscoile, lch. 43)

Coinnigh súil amach don tsiombail fáiscín páipéir seo taobh le roinnt torthaí foghlama sa Churaclam Teanga. Léiríonn an tsiombail seo go bhfuil na scileanna a chlúdaítear sa toradh foghlama seo inaistrithe chuig toradh foghlama i dteanga eile na scoile.

2. Gnéithe: Ar mhaithe le héascaíocht tá sonraí curtha sa roinn seo cheana. Tá trí ghné de theanga ann agus úsáidtear na giorrúcháin seo lena n aghaidh: Cumarsáid, Tuiscint agus Fiosrú agus Úsáid. Tá na gnéithe céanna seo le fáil sa teanga ó bhéal, sa léitheoireacht agus sa scríbhneoireacht.

3. Mórchéimeanna Dul chun Cinn: Tá an roinn seo roghnach. B'fhéidir go mbeadh sé ina chuidiú agat a aithint cá bhfuil páistí ina gcuid foghlama agus an áit a mheasann tú a mbeidh na páistí faoi dheireadh an phlean fhadtréimhsigh. Dóibh siúd atá ag teagasc páistí a bhfuil deacrachtaí foghlama measartha acu, nó deacrachtaí foghlama níos troime ná sin, d'fhéadfadh na cosáin do Riachtanais Speisialta Oideachais (RSO) cabhrú leo freisin.

Curaclam Teanga na Bunscoile: Dréachtchreat le haghaidh pleanáil fhadtréimhseach **don Ghaeilge, Céim 2** i **scoileanna Béarla**

primar developments
foráis sa bhunscolaíocht

Ciorclaigh gach mórchéim dul chun cinn a thugann léargas ginearálta ar an áit a bhfuil páistí nó grúpaí faoi láthair ina gcuid foghlama ag tús na tréimhse a chlúdaítear sa phlean fadtréimhseach seo. Féadann tú a oiread grúpaí agus is maith leat a shainaithint agus a chiorclú. I gcás páistí a bhfuil RSO acu b'fhéidir go mbeadh sé ina chuidiú agat na cosáin RSO a úsáid freisin chun an dul chun cinn atá déanta acu a aithint.
Ar an dara sraith ciorclaigh an áit ba mhaith leat a bheith sroichte ag grúpaí páistí faoi dheireadh na tréimhse a chlúdaítear sa phlean fadtréimhseach.

B'fhéidir go mbeadh sé ina chuidiú agat na mórchéimeanna dul chun cinn a léamh ar líne agus breathnú ar na **samplaí foghlama** a bhaineann leo le tuairim níos fearr a fháil ar an áit a bhfuil na páistí ina gcuid foghlama. I gcás RSO b'fhéidir go mbeadh sé ina chuidiú agat an tÁbhar Tacaíochta do na cosáin RSO a léamh agus breathnú ar na samplaí foghlama a bhaineann leo.

Tacú leis an bhFoghlaim: Sa roinn Tacú leis an bhFoghlaim, sainaithin an topaic/téama, an t-ábhar foghlama, na modheolaíochtaí, na cleachtais mheasúnaithe, na hacmhainní, agus na naisc agus an comhtháthú atá sé i gceist agat a úsáid.

Topaic/ Téama: B'fhéidir gur mhaith leat tagairt do thopaic nó téama atá sé i gceist agat a úsáid leis na páistí.

Ábhar Foghlama: I dtéarmaí ginearálta sainaithin an rud atá tú ag brath a theagasc. Ar mhaithe le soiléire, is féidir an t-ábhar a chur i láthair as féin faoi na trí shnáithe.

Modheolaíochtaí/Measúnú/Acmhainní/Naisc agus Comhtháthú: Chun tacú leis na naisc nádúrtha idir na trí shnáithe, is féidir modheolaíochtaí, measúnú, acmhainní, naisc agus comhtháthú a phleanáil sna trí shnáithe uile. B'fhéidir go mbeadh sé ina chuidiú agat tagairt a dhéanamh do mhodheolaíochtaí agus modhanna measúnaithe éagsúla. Ba chóir pleanáil a dhéanamh don difreáil agus tagairt di i rith an ama.

Eile: Úsáid an roinn seo ar an dóigh is fearr a oireann do do chomhthéacs féin. B'fhéidir gur mhaith leat tagairt do réimsí eile a gcaithfear pleanáil dóibh nó smaoineamh orthu amhail obair bhaile, tacaíocht sa bhaile, tacaíocht ón scoil uile agus seirbhísí seachtracha.

Nuair atá an roinn *Tacú leis an bhFoghlaim* á comhlánú agat, b'fhéidir gur mhaith leat cuairt a thabhairt ar www.curriculumonline.ie chun teacht ar Ábhar Tacaíochta an Churaclaim Teanga.

Curaclam Teanga na Bunscoile: Dréachtchreat le haghaidh pleanáil fhadtréimhseach don Ghaeilge, Céim 2 i scoileanna Béarla

primar developments
foráis sa bhunscolaíocht

Dréacht-Chreat le haghaidh Pleanáil Fhadtréimhseach: Céim 2					
Dáta:		Rang (anna):		Tréimhse:	

Foghlaim Thuartha

Torthaí Foghlama: *athraigh de réir mar a fheileann do do stíl féin, don chomhthéacs agus do thréimhse an phlean*

Gné	Teanga ó Bhéal	Léitheoireacht	Scríbhneoireacht
Cumarsáid	**1.Rannpháirtíocht, éisteacht agus aird** **Céim 2:** Spéis agus comhaird a léiriú agus agus stór focal a shealbhú trí éisteacht ghníomhach a dhéanamh le Gaeilge shaibhir á labhairt i réimse comhthéacsanna ar mhaithe le spraoi agus cúiseanna faoi leith, cé nach gá go dtuigfeadh siad gach focal. LO1 **2. agus 3. Gnásanna sóisialta agus feasacht ar dhaoine eile** **Céim 2:** Leas a bhaint as noirm shóisialta chuí chun comhrá gearr a thosú, taitneamh a bhaint as, agus le tacaíocht ó chainteoir bheith ábalta é a choimeád ar siúl ag úsáid roinnt focail/frásaí Gaeilge in abairt Bhéarla agus/nó Ghaeilge in éineacht le geáitsí chun eolas i dtaobh ábhar nó eispéiris a bhfuil cur amach acu air a roinnt. LO2 **Céim 1 agus 2: Feidhmniú mar pháirt de ghrúpa agus roinnt focail/frásaí Gaeilge á n-úsáid acu lastigh de ghníomhaíochtaí páirteacha.** LO3	**1.Rannpháirtíocht** **Céim 2: A thuiscint go gcuirtear brí in iúl trí chiall a bhaint as focail scríofa agus as léaráidí.** LO1 **2. Inspreagadh agus rogha** **Céim 2: Téacs gearr simplí a roghnú ar mhaithe le pléisiúr nó le spéis agus é a phlé ina bhfocail féin, le tacaíocht** LO2	**1.Rannpháirtaíocht** **Céim 2:** Páirt a ghlacadh sa scríbhneoireacht pháirteach agus taitneamh a bhaint aisti. LO1 **2. Inspreagadh agus rogha** **Céim 2:** I gcomhpháirt leis an múinteoir, uirlisí cuí a úsáid agus topaic agus ábhar a roghnú chun téacs páirteach a chumadh agus a roghnú le roinnt le daoine eile. LO2

'téacs' gach toradh ar úsáid teanga: ó bhéal, geáitsíocht, comharthaí, scríofa, Braille, físiúil, tadhlach, leictreonach agus digiteach.

Curaclam Teanga na Bunscoile: Dréachtchreat le haghaidh pleanáil fhadtréimhseach don Ghaeilge, Céim 2 i scoileanna Béarla

primar developments
foráis sa bhunscolaíocht

Gné	Teanga ó Bhéal	Léitheoireacht	Scríbhneoireacht
Tuiscint	**4. Struchtúr abairte agus gramadach** **Céim 1 agus 2:** Abairtí gearra a tháirgeadh ag úsáid aimsir chaite agus aimsir láithreach na mbriathra go cuí chun eolas a thabhairt agus cur síos simplí a dhéanamh ar rudaí a bhfuil taithí phearsanta acu orthu. LO4 **5. agus 6. Stór focal a shealbhú agus a úsáid** **Céim 2:** Ciall a bhaint as focail/ frásaí nua trí úsáid a bhaint as réimse straitéisí ar nós gheáitsí agus thuin chainte an chainteora, focail ghaolmhara, pictiúirí, gníomhaíochtaí, mímeanna nó ón gcomhthéacs nó trí éisteacht le cur síos ar an bhfocal. LO5 **Céim 2:** Úsáid chuí a bhaint, le linn spraoi, comhrá agus tuairisciú, as stór focal/nathanna bunúsacha a bhaineann le topaicí a bhfuil cur amach acu orthu agus focail/ frásaí Gaeilge a bhaineann leis an timpeallacht scoile agus le saol an pháiste, in abairt Bhéarla agus/nó Ghaeilge. LO6 **7. Léiriú tuisceana** **Céim 1 agus 2:** Tuiscint ar chumarsáid cainteora Gaeilge a léiriú trí ghníomh/ trí fhreagra cuí a thabhairt as Béarla, nó trí fhocail/frásaí coitianta Gaeilge a úsáid agus trí threoracha gearra a leanúint. LO7	**3. Gnásanna cló** Céim 2 Gnásanna bunúsacha an chló a aithint agus a úsáid. LO3 4. **Feasacht fhóineolaíoch agus fhóinéimeach** Céim 2: Imirt le fuaimeanna ar nós siollaí, ríme, comhfhuaim rím agus fóinéimí i bhfocail labhartha, agus iad a aithint. LO4 **5. Fónaic agus aithint focal** Céim 2: Feasacht foghraíochta bhunúsach a úsáid agus tús a chur le roinnt straitéisí aitheanta focal a úsáid is iad ag léamh téacsanna ar a leibhéal teagaisc agus leibhéal neamhspleách. LO5 6. **Foclóir léitheoireachta** Céim 1 agus 2: Stór focal a shealbhú trí bheith ag éisteacht agus ag plé le téacsanna éagsúla le chéile. LO6	**3. Gnásanna cló agus struchtúr abairte** Céim 2: Roinnt abairtí gearra iomlána a scríobh le tacaíocht, ag baint úsáide as gnásanna an chló LO3 **4. Litriú** Céim 2: Úsáid a bhaint as roinnt litriú ceart agus tarraingt ar an eolas atá acu faoi phatrúin fuaime agus patrúin litreacha chun buille faoi thuairim a thabhairt faoi litriú (litriú cumtha). LO4 **5. Stór focal** Céim 2: Úsáid a bhaint ina gcuid scríbhneoireacht pháirteach as stór focal atá á fhorbairt acu trína dtaithí phearsanta agus trí dhul i ngleic le téacs. LO5

'téacs' gach toradh ar úsáid teanga: ó bhéal, geáitsíocht, comharthaí, scríofa, Braille, físiúil, tadhlach, leictreonach agus digiteach.

Curaclam Teanga na Bunscoile: Dréachtchreat le haghaidh pleanáil fhadtréimhseach don Ghaeilge, Céim 2 i scoileanna Béarla

Gné	Teanga ó Bhéal	Léitheoireacht	Scríbhneoireacht
Fiosrú agus úsáid	**8. agus 9. Iarratais agus ceisteanna** **Céim 1 agus 2:** Úsáid a bhaint as gníomhartha agus / nó as focail choitianta chun riachtanais agus roghanna pearsanta a chur in iúl, chun iarratais a dhéanamh. LO8 **Céim 2:** Ceisteanna simplí dúnta a chur agus freagraí gearra simplí a thabhairt, chun teacht ar eolas agus ar thuiscint. LO9 **10. Catagóiriú** **Céim 2:** Daoine, rudaí, imeachtaí agus eispéiris aitheanta a ainmniú agus cur síos gearr a dhéanamh orthu trí úsáid a bhaint as focail/geáitsí. LO10 **11. Athinsint agus mionléiriú** **Céim 2:** Scéalta gearra atá cloiste acu a athinsint, ag úsáid teanga/nathanna ón téacs** agus/ nó ag úsáid a gcuid focal féin. LO11 **12. Teanga a úsáid go spraíúil agus go cruthaitheach** **Céim 2:** Athrá a dhéanamh ar dhánta, ar rannta agus ar amhrán gearr Gaeilge, agus freagairt dóibh le geáitsí/ focail. LO12	**7. Cuspóir, seánra agus guth** **Céim 1 agus 2:** Tuairimí mar gheall ar théacs a chur in iúl trí úsáid a bhaint as geáitsí agus/nó focail. LO7 **8. agus 9. Tuiscint** **Céim 2:** Éisteacht leis na sonraí is tábhachtaí i dtéacs gearr simplí agus tuiscint orthu a léiriú. LO8 **Céim 2:** Úsáid a bhaint as réimse straitéisí tuisceana chun dul i ngleic le téacs agus brí a bhaint as le linn a bheith ag obair ar réimse téacsanna go neamhspleách nó i bpáirt le daoine eile. LO9 **10. Líofacht agus féincheartú:** **Céim 2:** Téacsanna atá ar a leibhéal teagaisc agus ag leibhéal neamhspleách a léamh agus iad ag éirí níos cruinne agus níos líofa de réir a chéile. LO10	**6. Cuspóir, seánra agus guth** **Céim 2:** Líníocht a mbeidh cuspóirí éagsúla léi a dhéanamh agus giotaí gearra simplí a scríobh chun a smaointe a chur in iúl agus an múinteoir ag gníomhú mar scríobhaí. LO6 **7. An próiseas scríbhneoireachta** **Céim 2:** Próiseas na scríbhneoireachta a aithint agus tús a chur le leas a bhaint as chun téacs a scríobh i gcomhpháirt leis an múinteoir. LO7 **8. Freagairt agus intinn an údair** **Céim 2:** Tuiscint ar théacsanna gearra simplí a léadh dóibh, agus mothúcháin ina leith, a léiriú trí learáidí /pictiúir a tharraingt. LO8

'téacs' gach toradh ar úsáid teanga: ó bhéal, geáitsíocht, comharthaí, scríofa, Braille, físiúil, tadhlach, leictreonach agus digiteach.

Curaclam Teanga na Bunscoile: Dréachtchreat le haghaidh pleanáil fhadtréimhseach don Ghaeilge, Céim 1 i scoileanna Béarla

primar developments
foráis sa bhunscolaíocht

Mórchéimeanna Dul chun Cinn *Tá an chuid seo roghnach. D'fhéadfadh sé cabhrú leat an áit a bhfuil na páistí ina gcuid foghlama a shainaithint, agus an áit a bhfuil tú ag súil go mbeidh na páistí ag deireadh an phlean fhadtréimhsigh a shainaithint freisin. Dóibh siúd atá ag teagasc páistí a bhfuil deacrachtaí measartha acu, nó deacrachtaí níos doimhne ná sin, d'fhéadfadh an tÁbhar Tacaíochta ar na cosáin do Riachtanais Speisialta Oideachais (RSO) cabhrú leo freisin.*

1. Cuir ciorcal timpeall ar na mórchéimeanna dul chun cinn a léiríonn an áit a bhfuil páistí/grúpaí i do sheomra ranga ina gcuid foghlama **faoi láthair**, ag tús na tréimhse atá clúdaithe ag an bplean fadtréimhseach seo. Is féidir leat a oiread grúpaí agus is mian leat a shainaithint agus ciorcal a chur timpeall orthu. I gcás páistí a bhfuil RSO acu, b'fhéidir go gcabhróidh sé leat leas a bhaint as na cosáin RSO freisin chun a gcuid dul chun cinn a aithint.

2. Cuir ciorcal timpeall ar an áit a bhfuil sé i gceist agat **go mbeidh páistí ann** faoi dheireadh na tréimhse atá clúdaithe ag an bplean fadtréimhseach seo.

Tacaíonn an tábla leis an bpleanáil do ghrúpaí foghlama taobh istigh de rang nó do thrí rang ilghrád in aon seomra ranga amháin. Cuir in oiriúint do do chomhthéacs féin é, le do thoil.

Rang(anna)/ grúpaí	**Mórchéimeanna Dul chun Cinn: Teanga ó Bhéal** **Go barúlach, an áit a bhfuil na páistí/grúpaí ina gcuid foghlama agus an áit ba chóir a bheith sroichte acu faoi dheireadh na tréimhse sa phlean seo**								
Mórchéimeanna ag tús na tréimhse	**a luath**	**a**	**b**	**c**	**d**	**e**	**f**	**g**	**h**
Mórchéimeanna ag deireadh na tréimhse	**a luath**	**a**	**b**	**c**	**d**	**e**	**f**	**g**	**h**
Cosáin RSO	Blaiseadh de	Aird a thabhairt air	Freagairt dó	Tús a chur leis	Sealbhú	Ag éirí líofa	Ginearálú		

Rang(anna)/ grúpaí	**Mórchéimeanna Dul chun Cinn: Léitheoireacht** **Go barúlach, an áit a bhfuil na páistí/grúpaí ina gcuid foghlama agus an áit ba chóir a bheith sroichte acu faoi dheireadh na tréimhse sa phlean seo**								
Mórchéimeanna ag tús na tréimhse	**a luath**	**a**	**b**	**c**	**d**	**e**	**f**	**g**	**h**
Mórchéimeanna ag deireadh na tréimhse	**a luath**	**a**	**b**	**c**	**d**	**e**	**f**	**g**	**h**
Cosáin RSO	Blaiseadh de	Aird a thabhairt air	Freagairt dó	Tús a chur leis	Sealbhú	Ag éirí líofa	Ginearálú		

Rang(anna)/ grúpaí	**Mórchéimeanna Dul chun Cinn: Scríbhneoireacht** **Go barúlach, an áit a bhfuil na páistí/grúpaí ina gcuid foghlama agus an áit ba chóir a bheith sroichte acu faoi dheireadh na tréimhse sa phlean seo**								
Mórchéimeanna ag tús na tréimhse	**a luath**	**a**	**b**	**c**	**d**	**e**	**f**	**g**	**h**
Mórchéimeanna ag deireadh na tréimhse	**a luath**	**a**	**b**	**c**	**d**	**e**	**f**	**g**	**h**
Cosáin RSO	Blaiseadh de	Aird a thabhairt air	Freagairt dó	Tús a chur leis	Sealbhú	Ag éirí líofa	Ginearálú		

Curaclam Teanga na Bunscoile: Dréachtchreat le haghaidh pleanáil fhadtréimhseach
don Ghaeilge, Céim 2 i scoileanna Béarla

Tacú leis an bhFoghlaim						
Eispéiris Foghlama: *Tabhair breac-chuntas ginearálta ar a mbeidh á mhúineadh agus ar an gcaoi a múinfear é. Déan tagairt don difreáil i ngach cuid den chuntas.*						
Snáithe	**Topaic/Téama**	**A mbeidh á mhúineadh**	**Modheolaíochtaí**	**Measúnú**	**Acmhainní**	**Naisc agus comhtháthú**
Teanga ó Bhéal						
Léitheoireacht						
Scríbhneoireacht						

Eile: *Is féidir leat, más mian leat, tagairt a dhéanamh do réimsí eile a dteastódh pleanáil lena n-aghaidh ar nós obair bhaile, rannpháirtíocht tuismitheoirí, tacaíocht ón scoil uile, seirbhísí seachtracha.*